ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 73.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ***ПЯТНИЦА***, *19-го Сентября.*—1847—*Wilno.* ***PIĄTEK***, *19-go Września.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 12-го Сентября.

Высочайшею Грамотою, 16-го Августа, Всемилостивѣйше пожалованы алмазные знаки ордена Святаго Александра Невскаго Чрезвычайному Посланнику и Полномочному Министру при Дворѣ Ея Величества Королевы Великобританской, Тайному Совѣтнику Барону *Брунову*.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 24 Іюля, утверждены въ должностяхъ по выборамъ, Уѣздные Предводители Дворянства Волынской Губерніи: Староконстантиновскій, *Прушицкій*, Дубенскій, *Стройновскій* и Луцкій, *Маевскій*.

—

На дняхъ умерли отъ холеры, въ Тифлисѣ: Полковникъ *Вильде* и Инспекторъ Врачебной Управы *Ганфъ*. Въ Кульпахъ — Управляющій Кульпинскими соляными промыслами Ѳ. И. *Лада-Заблоцкій*, обладавшій замѣчательнымъ поэтическимъ талантомъ.
(*Кавказъ*).

Еще въ прошломъ 1846 году, при первомъ извѣстіи о распространеніи холеры въ Персіи, Правительство обратило все свое вниманіе на угрожавшую нашимъ южнымъ губерніямъ опасность, и немедленно озаботилось соображеніями о принятіи охранительныхъ мѣръ и о заготовленіи вспомогательныхъ средствъ, на случай если бы болѣзнь двинулась ближе и проникла въ предѣлы Имперіи. По порученію Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, Медицинскій Совѣтъ тщательно обдумалъ и изложилъ въ подробномъ наставленіи діететическія и гигіеническія правила, коими надлежитъ руководствоваться въ случаѣ появленія болѣзни, для возможнаго обузданія ея злокачественнаго характера. Въ то же время отправлены въ Персію два опытные врача, для ближайшаго изученія свойствъ этой холерной эпидеміи; но, по прибытіи ихъ въ Тифлисъ, холеры въ Персіи уже не было, и сказанные медики наблюдали болѣзнь въ Закавказскихъ Областяхъ нашихъ.

Опасенія Правительства въ особенности простерлись на Губернію Астраханскую и на самый городъ Астрахань, какъ находящіеся въ постоянныхъ непосредственныхъ торговыхъ сношеніяхъ съ Персіею путемъ моря. Въ слѣдствіе того предоставлено было Астраханскому Военному Губернатору сдѣлать распоряженіе, чтобы въ случаѣ прибытія къ тамошнему карантину судовъ съ одержимыми холерою больными,

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 12-go Września.

Przez Najwyższy Dyplomat, 16-go Sierpnia, Najmiłościwiéj udzielone zostały bryllantowe znaki Orderu Św. Alexandra Newskiego, Nadzwyczajnemu Posłowi i Pełnomocnemu Ministrowi przy dworze N. Królowéj Angielskiéj, Tajnemu Radzcy Baronowi *Brunow*.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 24-go Lipca, zostają zatwierdzeni na urzędach wyborowych, Marszałkowie Powiatów gubernii Wołyńskiéj: Starokonstantynowskiego, *Pruszycki*, Dubieńskiego, *Strojnowski*, i Łuckiego, *Majewski*.

—

W tych dniach umarli z cholery, w Tyflisie: Półkownik *Wilde* i Inspektor Zarządu Medycznego *Hanf*. W Kulpach— Zarządzający Kulpińskiemi solnemi warzelniami, *Łada-Zablocki*, znany ze swego talentu poetycznego. (*Kaukaz*).

Jeszcze w roku zeszłym, przy piérwszéj wiadomości o szerzeniu się cholery w Persyi, Rząd zwrócił baczną uwagę na zagrażające naszym guberniom południowym niebezpieczeństwo, i niezwłócznie zajął się obmyśleniem i przygotowaniem środków zaradczych, na wypadek gdyby choroba ta przeszła w granice naszego Cesarstwa. W skutek zatém rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, Rada Lekarska Pań·twa wydała obszerne pod względem dyetetycznym i hygienicznym prawidła, jakiemi kierować się mają wszędzie, gdzie okaże się zaraza, a jednocześnie Władze Administracyjne uczyniły ze swéj strony stosowne rozporządzenia do Władz miejscowych, celem spólnego zapobiegania szerzeniu się epidemii.— Dla bliższego zaś zbadania symptomatów grasującéj już w Persyi choroby, wysłani zostali dwaj biegli w swéj sztuce Lekarze, którzy przybyli do Tyflisu w tym właśnie czasie, kiedy cholera pokazała się już w prowincyach naszych Zakaukazkich, graniczących z Persyą.

Obawa Rządu pod względem cholery, ściągała się wówczas najwięcéj do gubernii Astrachańskiéj, a bardziéj jeszcze do samego miasta Astrachanu, jako mającego ustawiczne z Persyą stosunki handlowe przez morze Kaspijskie. W skutku czego Wojenny Gubernator Astrachański otrzymał instrukcye, dotyczące zachowania jak największéj ostróżności w postępowaniu pod względem rewizyi stanu zdrowia osad okrętowych, przybywających z to-

сіи послѣдніе доставлялись немедленно для пользованія въ карантинъ. Въ случаѣ же появленія болѣзни въ Астраханской Губерніи, предписывалось объявить о томъ жителямъ, и снабдить ихъ наставленіемъ, сообразно составленной Медицинскимъ Совѣтомъ инструкціи. Между тѣмъ холера проникла первоначально въ губерніи Закавказскія. Тогда, въ разсужденіи Астраханской Губерніи, угрожаемой приближеніемъ болѣзни уже не съ моря только, но и сухопутно изъ Закавказья, мѣры бдительности и попечительныя распоряженія были усилены; о принятіи же надлежащихъ мѣръ осторожности по карантинной линіи, какъ по Тереку и Кубани, такъ вообще по Кавказской Области и Землѣ Войска Черноморскаго, сообщено было Г. Намѣстнику Кавказскому.

Нынѣ получены извѣстія, что болѣзнь показалась наконецъ и въ Астрахани, гдѣ, встрѣтивъ все заблаговременно устроеннымъ и подготовленнымъ со стороны начальства, по милости Божіей, не оказываетъ слишкомъ губительнымъ послѣдствій. Тѣмъ не менѣе со стороны Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, для подобнаго же заблаговременнаго устройства, предоставлено начальствамъ больше или меньше въ непосредственномъ сообщеніи съ Астраханью находящихся Губерній: Саратовской, Воронежской, Херсонской, Таврической, Екатеринославской, Бессарабской, Казанской и Нижегородской. Во всѣхъ сихъ губерніяхъ учреждены Губернскіе и Уѣздные Комитеты состоящіе изъ лицъ входящимъ въ составъ мѣстнаго управленія, какъ по части административной такъ и врачебной управы, съ присовокупленіемъ врачей со стороны находящихся тамъ войскъ, допуская къ участію въ дѣлахъ Комитета, въ званіи членовъ: духовенство, помѣщиковъ и дворянъ, купцовъ и гражданъ, отъ коихъ можно ожидать полезнаго въ этомъ дѣлѣ содѣйствія мѣстнымъ властямъ.

Согласно наставленію, данному съ этою цѣлію Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ, Комитеты сіи обязаны при появленіи болѣзни въ предѣлахъ губерніи, немедленно объявить о томъ жителямъ оной, вразумить ихъ на счетъ свойства болѣзни, указать на способы предохраненія отъ нея, на принятыя въ этомъ смыслѣ со стороны Правительства мѣры, и предложить воспользоваться сими мѣрами.

Симъ же наставленіемъ велѣно Комитетамъ, для доставленія больнымъ въ городахъ своевременнаго пособія, раздѣлять города на нѣсколько участковъ, поручая надзоръ по врачебной части въ каждомъ участкѣ особому благонадежному врачу; устроить больницы на сообразное мѣстному народонаселенію число кроватей, отъ 600 до 800, принимая для пользованія всякаго, кто пожелаетъ, безплатно.

Нѣтъ сомнѣнія, что неослабное наблюденіе со стороны высшихъ властей, равно какъ мѣстныхъ комитетовъ, за точнымъ исполненіемъ повсюду предписанныхъ мѣръ, и тщательное выполненіе мѣстными начальствами въ мѣстахъ появленія болѣзни распоряженій, должно служить ручательствомъ въ успѣшномъ отвращеніи пагубныхъ дѣйствій эпидеміи; но достиженіе полнаго успѣха будетъ зависѣть отъ самихъ жителей тѣхъ мѣстъ, въ кои холера успѣла проникнуть. Извѣстно, что холера, при немедленномъ и точномъ употребленіи предупредительныхъ мѣръ, изо ста человѣкъ, поражаетъ только двухъ, а равно и то, что успѣшнѣйшія противъ сей эпидеміи мѣры, заключаются не въ одной лишь медицинѣ, но также и въ соблюденіи предосторожности при ежедневномъ употребленіи пищи и питія, преимущественно же въ избѣжаніи побужденій, производящихъ сильное вліяніе на весь организмъ нашего тѣла, и такимъ образомъ раждающихъ воспріимчивость къ сей болѣзни. Отсюда слѣдуетъ, что всякой долженъ самъ стараться избѣгать условій, при коихъ заражается и поддерживается эта воспріимчивость, именно: вести жизнь, сообразную съ правилами гигіены, соблюдать умѣренность въ пищѣ и питіи, остерегаться простуды, избѣгать всѣхъ родовъ излишествъ въ трудѣ и отдыхѣ, наслажденіяхъ и лишеніяхъ; въ особенности не давать воли страстямъ, умѣрять всякаго рода излишнія увлеченія и вспышки (тѣмъ менѣе предаваться страху и малодушію). Предоставя вполнѣ заботливой попечительности Правительства приведеніе въ исполненіе нужныхъ для блага общаго мѣръ, и покоряясь съ вѣрою и надеждою благому промыслу неусыпно бодрствующаго надъ всѣми Провидѣнія, должно стараться ограждать и питать въ себѣ необходимое спокойствіе духа ровнымъ продолженіемъ

waraml z Persyi, i urządzenia na ten cel kwarantany; a w razie zaś zjawienia się cholery w samym Astrachanie, ogłoszenia mieszkańcom miasta i jego okolic instrukcyi przez Radę Lekarską w tym celu wydanych. — Tymczasem, gdy w ciągu tego zaraza grasować już zaczęła w różnych punktach kraju Kaukazkiego, obawiać się należało, aby się nie dostała do miasta, nie tylko od strony morza, lecz i lądem. W tym celu przedsięwzięte zostały wszelkie środki ostróżności od strony lądowéj Kaukazu, a jednocześnie Namiestnik tego kraju otrzymał zlecenie bezzwłócznego zaprowadzenia kwarantany na całéj przestrzeni od morza Kaspijskiego do Czarnego, w kierunku rzeki Kubanu i Tereku.

Obecnie otrzymano już wiadomości, że cholera pokazała się w Astrachanie, gdzie przy stosownych, jak się już wyżéj rzekło, środkach zaradczych, szerzenie się jéj bardzo jest wolne, i w skutkach mniéj, niż się obawiano, niebezpieczne. Z tém wszystkiém podwojone zostały z całą gorliwością Władz miejscowych środki ostróżności, nie tylko już w samem mieście i gubernii Astrachańskiéj, lecz i w graniczących lub bliższych od niéj guberniach, a mianowicie: Saratowskiéj, Woroneżskiéj, Chersońskiéj, Tauryckiéj, Ekaterynosławskiéj, Bessarabskiéj, Kazańskiéj i Niżegrodzkiéj. W tych wszystkich guberniach urządzone zostały Gubernialne i Powiatowe Komitety, złożone z osób wchodzących do składu zarządu miejscowego, już to po części Administracyjnéj, już też Policyjno-Lekarskiéj, z dodaniem Lekarzy ze strony konsystujących wojsk i przybraniem osób wybranych ze wszystkich stanów, jako to: duchowieństwa, stanu szlacheckiego i mieszczan; w ogóle wszystkich, na których można było liczyć, że gorliwie wspierać będą starania Rządu, w zapobieganiu szerzeniu się zarazy.

Zgodnie z instrukcyą przez Ministeryum Spraw Wewnętrznych wydaną, rzeczone Komitety obowiązane będą, przed zjawieniem się jeszcze epidemii, obeznajamiać mieszkańców z jéj symptomatami, donosić o jéj zjawieniu się w gubernii, zawiadamiać o sposobach jéj leczenia, oraz o środkach, jakie Rząd przedsięwziął w celu zapobiegania szerzeniu się jéj daléj, jako też zachęcać przykładem swoim i radą do naśladowania zbawiennych w tym względzie dążności Rządu.

Według tejże instrukcyi, każde miasto ma być podzielone na kilka oddzielnych części, a w każdéj z takich części, nadzór nad cholerycznemi ma być powierzony godnemu zaufania Lekarzowi. Ażeby zaś z większą skutecznością mogła być niesiona pomoc każdemu z dotkniętych zarazą, urządzone zostały we wszystkich miastach szpitale, pomieszczające od 600 do 800 łożek, do których przyjmowani są wszyscy bezpłatnie.

Nie ulega wątpliwości, że Komitety miejscowe, idąc w pomoc wyższéj Władzy, i wypełniając z jak największą gorliwością i akuratnością wskazane im przepisy, a nadto nie zaniedbując najmniejszéj na pozór okoliczności mogącéj wpłynąć na tamowanie rozwinięcia się téj choroby, przyczynią się do złagodzenia jéj skutków; zupełne wszakże osiągnienie celu, zależeć będzie od samychże mieszkańców. Wiadomo dotąd, że cholera przy usilnem jéj zapobieganiu i bezzwłócznem użyciu zaradczych środków, w przecięciu na 100 ludzi dwóch tylko dotyka, jak równie, że najskuteczniejsze przeciw téj zarazie środki, leżą nie tylko w saméj medycynie, lecz także w zachowaniu ostrożności przy używaniu codziennych pokarmów i napojów, a bardziéj jeszcze w unikaniu pobudek, silny wpływ na cały organizm naszego ciała wywierających, a tém samem powodujących w niém usposobienie do choroby, o któréj mowa. Należy zatém, aby każdy ile możności starał się prowadzić życie zgodne z przepisami hygieny, to jest: zachował najściślejsze umiarkowanie w pokarmach i napojach, wystrzegał się przeziębnięcia, unikał zbytków we wszelkiego rodzaju rozkoszach; nadewszystko zaś, aby poskramiał namiętności, gniew, i inne tym podobne wzruszenia; jako też, aby się nie podawał obawie i nie upadał na duchu. Pokładając więc zupełną ufność w troskliwości rządu, względem przedsięwzięcia i przywiedzenia do skutku wszelkich środków zaradczych; a razem z wiarą i nadzieją korząc się przed niezbadaną wolą Opatrzności, bez któréj włos z głowy nie spadnie; niech każdy stara się naprzód sam w sobie utrzymać spokojność duszy, oddając się zwykłym zatrudnieniom, jako też używając rozrywek przyjemnie zajmujących umysł, bez wstrząśnienia i osłabienia ciała.

свойственныхъ каждому занятій, а въ свободное время предоставлять себѣ развлеченія, пріятно занимающія умъ и освѣжающія душу, безъ утомительныхъ и потрясающихъ тѣло ощущеній.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 12 Сентября.

Его Величество Императоръ, третьяго дня утромъ, прибылъ изъ Шенбрунна въ здѣшній дворецъ, а сегодня принималъ Папскаго нунція, графа Віаля Преля, испрашивавшаго аудіенціи для поднесенія его Величеству собственноручнаго письма Папы Пія IX. Князь Меттернихъ находился при этой аудіенціи. Въ тотъ же день Императоръ возвратился въ Шенбурнъ. 8-го числа пріѣхалъ сюда изъ Парижа чиновникъ посольства, Г. Кампузано, привезшій важныя депеши отъ Короля Карла Алберта.

— Третьяго дня сардинскій посланникъ имѣлъ аудіенцію у герцога Меттерниха, и того же числа кабинетный курьеръ отправленъ былъ къ графу Аппони, австрійскому посланнику въ Парижѣ.

— Слышно, что австрійскій дворъ предложилъ новое посредничество по дѣлу между Греціею и Турціею.

Венеція, 5 Сентября.

Его Величество Король Прусскій прибылъ сюда, сегодня въ 10-ть часовъ утра, на пароходѣ „Императоръ" принадлежащемъ австрійскому Ллойду; до прихода онаго въ гавань, посланъ былъ на встрѣчу легкій военный пароходъ *Messager.* Шкиперъ перваго судна, довольно большаго, вздумавшій по зависти опередить пароходъ *Messagere*, былъ причиною, что сей послѣдній у одного изъ изгибовъ канала попалъ на мель, и по случаю морскаго отлива такъ погрузился въ песокъ, что едва вечеромъ снятъ былъ съ мели. Его Величество Король, соблюдая строжайшее инкогнито, изволилъ остановиться въ гостинницѣ Даніели, и намѣренъ пробыть здѣсь только три дня. Тотчасъ по прибытіи августѣйшаго гостя, поспѣшили привѣтствовать его эрцъ-герцогъ Фридрихъ, вице-адмиралъ, и находящіеся здѣсь сыновья Вице-Короля.

— Е. И. В. эрцъ-герцогъ Райнеръ, отправился отсюда 31-го Августа, для осмотра Ломбардо-Венец янскаго Королевства, въ сопровожденіи австрійскаго государственнаго министра графа Фикельмона.

— По случаю ожидаемаго съѣзда италіянскихъ ученыхъ, въ здѣшнемъ городѣ дѣлаютъ большія приготовленія. Президентъ общества испытателей природы, графъ Джіованелли, употребилъ милліонъ франковъ на устройство своего дома.

Верона, 10 Сентября.

Король Прусскій тщательно осматривалъ примѣчательности Венеціи, а въ особенности академію художествъ. Вчера, въ 7 часовъ утра, Король и принцъ Карлъ прибыли на стацію желѣзной дороги, гдѣ эрцъ-герцогъ Вице-Король съ своими сыновьями, и эрцгерцогомъ Фридрихомъ простился съ высокими путешественниками, которые вскорѣ прибыли въ Падуу. Тамъ Король осматривалъ примѣчательнѣйшія зданія, и церкви. Вчера Король прибылъ въ Верону.

Франція.

Парижъ, 10 Сентября.

Необыкновенное движеніе господствуетъ въ здѣшнемъ дипломатическомъ мірѣ. Министры иностранныхъ дѣлъ и юстиціи, Гг. Гизо и Геберъ, возвратились вчера въ Парижъ. Маркизъ Норменби и его супруга также возвратились сюда изъ Діеппа. Г. Тьеръ прибылъ въ Парижъ третьяго дня. Маркизъ Далматскій выѣхалъ къ своему посольскому посту въ Берлинъ. Г-нъ Альфредъ Бролп, отправленъ съ депешами къ г-ну Росси, Французскому посланнику въ Римѣ. Вчера пріѣхала сюда изъ Турвилля княгиня Ливенъ.

— По послѣднимъ извѣстіямъ, французская эскадра, контръ-адмирала Треуара, находилась еще 20 Августа въ Неаполѣ. Она состоитъ изъ 11 судовъ, изъ коихъ три трехдечные фрегата. Говорятъ, что эскадра эта получила предписаніе къ отплытію, однако не извѣстно куда.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Wiedeń, 12 września.

Onegdaj rano, J. C. Mość przybył z Schönbrunn do zamku Cesarskiego, i o godz. 11-éj przyjmował Nuncyusza Papiezkiego, Hrabiego Viala Prela, który prosił o posłuchanie, dla wręczenia J. C. Mości własnoręcznego pisma Piusa IX. Xiążę Metternich był obecny temu posłuchaniu. Cesarz tegoż dnia powrócił do Schönbrunn. Dnia 8-go przybył tu z Turynu urzędnik poselstwa, P. Campuzano, z ważnemi depeszami od Króla Karola Alberta.

— Onegdaj, Poseł Sardyński miał posłuchanie u Xięcia Metternicha, i tegoż dnia gabinetowy goniec wysłany został do Hr. Appony, Posła austryackiego w Paryżu.

— Słychać, że dwór nasz zaproponował nowe pośrednictwo w sprawie pomiędzy Grecyą i Turcyą.

Wenecya, 6 września.

Dziś, o godz. 10-éj z rana, przybył tu Król Jego Mość Prusski na okręcie parowym *Imperator*, należącym do Lloydu Austryackiego. Przed wpłynieniem tego okrętu do ujścia portowego, wysłano mały parostatek wojenny *Messager* na jego spotkanie. Zazdrość Kapitana wielkiego okrętu, który się w szybkości ze zwinnym *Massager* chciał mierzyć, sprawiła to, że parostatek u jednego z częstych załamań kanałów wpadł na piasek, i z powodu nastąpionego w tymże czasie odpływu morza, tak uwiązł, że dopiéro wieczorem mógł być poruszony. Król Jego Mość wysiadł, w najściślejszém incognito, w hotelu Danieli, i zabawi tu tylko dni trzy. Wnet po jego przybyciu, Arcy-Xiążę Fryderyk, Wice Admirał, tudzież znajdujący się tu synowie Wice-Króla, pospieszyli na powitanie dostojnego gościa.

— J. C. W. Arcyxiążę Rajner, opuścił Wenecyą ostatniego dnia sierpnia, celem objechania kraju Lombardzko-Weneckiego, w towarzystwie Austryackiego Ministra Stanu, Hr. Fiquelmont.

— Miasto nasze w uroczystem jest oczekiwaniu zjazdu uczonych Włoskich. Hrabia Giovanelli, Prezes towarzystwa naturalistów, wydał milion franków na samą tylko naprawę i urządzenie swego pałacu.

Werona, 10 września.

Król Prusski pilnie zwiedzał osobliwości Wenecyi, z pomiędzy których Akademii sztuk pięknych najwięcéj czasu poświęcił. Wczoraj z rana, o godzinie 7-éj, J. Kr. Mość i Xiążę Karol przybyli do dworca kolei żelaznej, gdzie Arcy-Xiążę Wice-Król, ze swymi synami i Arcy-Xięciem Fryderykiem, pożegnali Wysokich Podróżnych, którzy wkrótce stanęli w Padwie. Tam Król zwiedził najznakomitsze budowy, a mianowicie kościoły, poczém wieczorem przybył do Werony.

Francya.

Paryż, 10 września.

Niezwykły ruch panuje w tutejszym świecie dyplomatycznym. Ministrowie: spraw zagranicznych i sprawiedliwości, P. Guizot i P. Hebert, powrócili wczoraj do Paryża. Również wrócił tu, z kąpieli morskich w Dieppe, Margrabia Normanby z żoną. P. Thiers także znajduje się od dnia onegdajszego w Paryżu. Margrabia Dalmacyi wyjechał ztąd z powrotem na swe stanowisko poselskie do Berlina. P. Alfred Broglie wysłany został z depeszami do P. Rossi, Posła francuzkiego w Rzymie. Wczoraj przybyła tutaj z Tourville Xiężna Lieven.

— Podług najświeższych doniesień, eskadra francuzka, pod rozkazami Kontr-Admirała Trehouart, znajdowała się jeszcze d 20 sierpnia pod Neapolem. Składa się ona z 12 okrętów, z których trzy są trójpomostowe, a cztéry, fregaty parowe. Eskadra miała otrzymać rozkaz odpłynienia, lecz dokąd, nie wiadomo.

— По письму г-на Эйнара отъ 4 Августа, напечатанному въ *Journal des Débats*, оказывается, что обнародованное извѣстіе, будто онъ заплатилъ по своему векселю выданному для Греціи, 500,000 фр, неосновательно. Г. Эйнаръ неотказывается, правда, отъ обѣщанія уплаты, но думаетъ исполнить оное не прежде какъ послѣ того, когда лордъ Пальмерстонъ съ своей стороны обяжется быть болѣе снисходительнымъ къ Греціи относительно требованія уплаты дальнѣйшихъ взносовъ долга.

— Въ *Journal des Débats* перепечатали сегодня изъ *Gazette de France* слѣдующее извѣстіе, не присовокупивъ къ нему никакого замѣчанія: „Можемъ увѣрить, что рѣшено послать къ Папѣ 12,000 ружей, которыя поручено г-ну Росси предложить ему; касательно платы за нихъ будетъ сдѣлано всевозможное облегченіе,“

— Въ Монитерѣ обнародовано Королевское постановленіе, коимъ назначены директоры новаго гражданскаго управленія въ Алжирѣ. Говорятъ, что вслѣдствіе учрежденія новаго управленія въ Алжиріи, военный министръ генералъ Трезель находится въ несогласіи съ г-мъ Гизо и что онъ проситъ отставки. Въ случаѣ если генералъ выйдетъ изъ кабинета, полагаютъ, что маршалъ Бюжо снова будетъ приглашенъ быть военнымъ министромъ, однако же, едва-ли онъ приметъ военное министерство безъ мѣста предсѣдателя кабинета. Здоровье маршала Сульта поправляется.

— Въ *Journal des Débats* пишутъ сегодня слѣдующее: „Увѣряютъ, что правительство получило вчера извѣстіе, что Абд-эль-Кадеръ занялъ городъ Таза и выступилъ въ Фецъ. Таза лежитъ на половинѣ пути отъ Альжирской границы въ Фецъ. Народонаселеніе этого города состоитъ изъ 6—8000 душъ. Городъ обнесенъ каменною стѣною и положеніе его, на южномъ предѣлѣ Рифа, довольно крѣпко. Улицы кривы и узки. Въ городѣ много колодцевъ, въ которые вода течетъ изъ горныхъ ключей, и водопроводами проходитъ по обширнымъ садамъ Здѣсь носятся слухи, что Мароккскій Императоръ, просилъ генерала Бедо прислать ему подкрѣпленіе противъ Абд-эль-Кадера, котораго онъ не въ силахъ отразить. Генералъ Бедо отнесся объ этомъ къ своему правительству.

— Вскорѣ, многіе полки, давно уже находящіеся въ Африкѣ, будутъ смѣнены другими и возвратятся во Францію.

— Извѣстный Арабскій начальникъ Бу-Маза, все еще находится здѣсь. Его недавно обокрали. По этому случаю онъ вскорѣ явится въ судъ, въ которомъ начнется процессъ объ этой покражѣ.

— Французскій ученый конгрессъ съѣхался 1 Сентября, въ Туръ на 15 засѣданіе.

— Маршалъ Себастіани назначенъ опекуномъ своихъ внучатъ, дѣтей герцога Пралена. Тѣло герцогини Праленъ покоится до сихъ поръ въ склепѣ св. Магдалины.

— Въ прошлую ночь отрыли часть гроба герцога Пралена. Вѣроятно это сдѣлали люди повѣрившіе слухамъ, будто герцогъ живъ и ушелъ за границу.

12 *Сентября.*

Принцы Омальскій и Жуэнвильскій возвратились изъ Компьена въ столицу; первый имѣлъ вчера продолжительное совѣщаніе съ г-мъ Гизо.

— Принцесса Омальская разрѣшилась отъ бремени сыномъ, который, какъ слышно, получитъ титулъ принца Гиза.

— Одинъ изъ офицеровъ, занимавшихъ прежде, при генералѣ Нарваэсѣ, высокій постъ въ Испанской арміи, пріѣхалъ третьяго дня въ Мальмезонъ, съ частными письмами къ Королевѣ Христинѣ. Вслѣдъ за симъ Королева отправилась, вмѣстѣ съ помянутымъ офицеромъ, въ Сенъ-Клу, куда приглашены также были генералъ Крусъ и г-нъ Зеа Бермудесъ.

— Изъ Мадрита сообщаютъ, что генералъ Нарваэзъ состоитъ тамъ подъ строгимъ присмотромъ, и что, въ случаѣ малѣйшаго подозрѣнія, лишенъ будетъ свободы.

— Между Франціею и Персіею заключенъ, какъ слышно, дружественный и торговый трактатъ, по силѣ коего подданные обоихъ государствъ будутъ пользоваться преимуществами самыхъ дружественныхъ народовъ.

— Изъ Тріеста отъ 2 Сентября сообщаютъ, что мятежъ въ Эвбеѣ подавленъ. Генералъ Гризіотисъ пораженный пушечнымъ ядромъ, перенесенъ былъ на шкуну, отправлявшуюся въ Куму. Его преслѣдуетъ пароходъ *Otton*.

— Z listu P. Eynard, datowanego w dniu 4-m sierpnia i ogłoszonego w *Journal des Débats*, okazuje się, że rozgłoszona wieść, jakoby wypłacił podpisany przez siebie na 500,000 fr. wexel dla Grecyi, jest przedwczesną. P. Eynard nie cofa wprawdzie obietnicy opłaty, ale chce ją uiścić nie pierwéj, aż Lord Palmerston ze swojéj strony zobowiąże się być powolniejszym względem Grecyi, w dopominaniu się o wypłatę rat następnych.

— W *Journal des Débats* przedrukowano dzisiaj z *Gazette de France* następną wiadomość, bez dołączenia żadnéj uwagi: „Możemy zapewnić, że rząd postanowił posłać Papieżowi 12,000 sztuk broni, które polecono P. Rossi, aby mu ofiarował; co się zaś tyczy opłaty za nie, rząd francuzki uczyni wszelką powolność.

— *Monitor* ogłasza postanowienie Królewskie, mianujące dyrektorów nowéj administracyi cywilnéj w Algierze. Mówią, że skutkiem jéj zaprowadzenia, Jenerał Trezel, Minister wojny jest w nieporozumieniu z P. Guizot, i że podał się do dymissyi. W razie ustąpienia Jenerała z gabinetu, zwracają znowu oczy na Marszałka Bugeaud; jednak sądzą powszechnie, że ten nie przyjmie ministerstwa wojny bez prezesostwa rady. Marszałek Soult ma się lepiéj.

— *Journal des Débats* donosi dzisiaj: „Zapewniają, że rząd odebrał wczoraj wiadomość, iż Abd-el-Kader zajął miasto Tasa i ruszył na Fez. Tasa leży w połowie drogi od granicy Algierskiéj do Fezu, na południowym krańcu Rifu, w dość mocnéj pozycyi i otoczona jest starym murem. Ludności ma 6—8,000 dusz. Ulice są krzywe i wązkie. Miasto posiada liczne studnie, zasilane wodą źródlaną z gór, którą wodociągi rozprowadzają także po obszernych ogrodach.“ Rozeszła się pogłoska, iż Cesarz Marokkański prosił Jenerała Bedeaud o posiłki przeciw Abd el-Kaderowi, któremu nie jest w stanie się oprzeć. Jenerał Bedeau miał o tém donieść rządowi.

— Wkrótce wiele półków, które już oddawna w Afryce zostają, powrócą do Francyi i będą zamienione przez inne.

— Bu-Maza, znany naczelnik Arabski, ciągle jeszcze tu bawi, i niedawno znaczną poniósł szkodę przez kradzież. Z tego powodu ukaże się on wkrótce przed sądem, gdyż sprawa przeciwko winnym téj kradzieży ma się niezadługo odbywać.

— Francuzki Kongress naukowy zgromadził się 1-go września w Tours, na swe piętnaste posiedzenie

— Marszałek Sebastiani został mianowany opiekunem swych wnuków, dzieci Xięcia Praslin. Zwłoki Xiężny złożone są dotychczas w sklepach kościoła św. Magdaleny.

— Zeszłéj nocy odkopano w części grób Xięcia Praslin. Zapewne uczynili to ludzie, wierzący pogłosce, jakoby Xiążę był przy życiu i uszedł za granicę.

Dnia 11 *września*

Xiążęta: Aumale i Joinville przybyli tutaj z Compiègne. Piérwszy miał wczoraj długą naradę z P. Guizot.

— Małżonka Xięcia Aumale powiła syna. Ma on otrzymać tytuł Xięcia Guise.

— Jeden z oficerów, zajmujących dawniéj wysokie miejsce w armii hiszpańskiéj pod Narvaezem, przybył onegdaj z depeszami prywatnemi do Królowéj Krystyny, do Malmaison. Wkrótce potém udał się tenże oficer z Królową do St. Cloud, gdzie także zaproszono Jenerała Crux i P. Zea Bermudez.

— Z Madrytu donoszą, że Jenerał Narvaez zostaje tam pod ścisłym dozorem, i że za najmniejszém podejrzeniem może utracić wolność osobistą.

— Między Francyą i Persyą miał zostać zawarty traktat przymierza i handlu, według którego oba mocarstwa mają postępować względem siebie jak narody najbardziéj sprzyjaźnione.

— Z Tryestu piszą, pod d. 2 września, że powstanie w Eubei przytłumione zostało. Jenerał Griziotis ugodzony kulą działową, konający, miał być przeniesiony na galiotę i odpłynąć do Kumy. Za nim w pogoń udał się parostatek *Otton*.

— Изъ Марсели отправилисъ въ Римъ пять французскихъ архіепископовъ и епископовъ.

— *Abbé Peyron*, бывшій воспитанникъ политехнической школы, шуринъ маркиза Монтескье, лишившаго себя за нѣсколько дней предъ симъ жизни, поступилъ въ Іезуитскій орденъ и записалъ оному все свое имущество, состоящее изъ 4 милліоновъ франковъ.

13 *Сентября.*

Въ замкѣ Сенъ-Клу, третьяго дня, происходилъ министерскій совѣтъ, въ коемъ участвовалъ также и герцогъ Броли, который немедленно поѣдетъ обратно въ Лондонъ.

— На биржѣ носился сегодня слухъ, будто-бы въ Мадритѣ произошли безпокойства; сверхъ того, говорили, что въ Тулонѣ собрано 7,000 чел. войска, которое должно на корабляхъ и отправиться къ Чивитавеккіо, въ случаѣ, если Австрійцы произведутъ движеніе противъ Церковной Области. Къ этому присовокупляли, будто Австрія собираетъ на границахъ церковныхъ владѣній и Швейцаріи 120,000 человѣкъ.

— Герцогъ Омальскій отправляется на будущей недѣлѣ въ Алжирію. Сынъ герцога, родившійся вчера въ 2 часа по полудни въ Сен-Клу, окрещенъ архіепископомъ парижскимъ вечеромъ. Онъ названъ герцогомъ де Гизъ, по поводу даннаго герцогомъ Омальскимъ обѣщанія на праздникѣ въ Валансьенѣ. Герцогъ Гизъ есть пятнадцатый внукъ Короля Лудвика Филиппа.

— Только вчерашняго числа канцлеръ суда перовъ, герцогъ Пакье, сообщилъ всѣ документы и бумаги, касающіеся дѣла объ умерщвленіи герцогини Праленъ, министру юстиціи, которымъ они были тотчасъ отосланы къ генералъ-прокурору при королевскомъ судѣ въ Парижѣ, съ тою цѣлію, чтобы начатое судомъ перовъ слѣдствіе на счетъ дѣвицы Люзи-Депортъ, было продолжаемо обыкновенною судебною властію, если окажутся достаточныя для сего побужденія. Дѣвица-Люзи Депортъ все еще находится въ заключеніи. Мнѣнія на счетъ ея виновности различны, однако значительнѣйшая часть полагаетъ, что она не будетъ обвинена.

— Въ новоизданномъ на 1847 годъ адресъ-календарѣ гр. Брессонъ показанъ посланникомъ въ Неаполѣ на мѣсто герцога Монтебелло, а князь Глюксбергъ посланникомъ при Испанскомъ дворѣ.

— Новый Персидскій посланникъ Могамедъ-Мирза-ханъ, вышелъ на берегъ въ Тулонѣ, 8-го с. м., и салютованъ былъ съ адмиральскаго корабля 11-ю пушечными выстрѣлами.

— Въ письмѣ, напечатанномъ въ Марсельской газетѣ, сообщаютъ, что Абд-эль-Кадеръ прибылъ въ Тазу съ 8,000 чел.

Англія.

Лондонъ, 8 *Сентября.*

Герцогъ Монфортскій, Іеронимъ Бонапарте, прибылъ въ Лондонъ вмѣстѣ со своимъ сыномъ.

— На послѣднемъ недѣльномъ собраніи дублинскаго репилерскаго общества, Джонъ О'Коннель объявилъ, что предложенное ему и съ начала непринятое имъ управленіе симъ обществомъ, нынѣ принимаетъ онъ во имя Божіе, хотя знаетъ, какую важную отвѣтственность онъ этимъ на себя возлагаетъ.

— Французскій посланникъ, герцогъ Броли, отправился по частнымъ дѣламъ во Францію. Во время его отсутствія гр. Жарнакъ управляетъ дѣлами посольства.

— Въ *Standard* пишутъ о биллѣ, который будетъ предложенъ будущему парламенту, и который имѣетъ цѣлію учрежденіе въ Англіи честныхъ судовъ, какіе уже существуютъ въ Пруссіи, для предотвращенія дуэлей. Въ этомъ журналѣ поименованы нѣкоторыя подробности изъ прошенія, поднесеннаго по сему предмету Королевѣ Г. Гамильтономъ, который сдѣлался проповѣдникомъ уничтоженія дуэли. Въ прошеніи семъ онъ доказываетъ, что полковникъ Монгомери убитъ былъ на дуэли за собаку, капитанъ Рамзей за служителя, отецъ Г. Стерна за гуся. Генералъ Бари вызванъ былъ на дуэль по тому поводу, что отказался отъ бокала вина, предложеннаго ему капитаномъ Смитомъ, хотя генералъ весьма вѣжливо объяснялся, что для него вино вредно.

— Сомнѣнія на счетъ дѣлъ Лаплаты, начинаютъ исчезать. Нѣсколько писемъ, полученныхъ изъ Буэ-

— Z Marsylii odpłynęło do Rzymu pięciu francuzkich Arcy-Biskupów i Biskupów.

— Abbé Peyron, były uczeń szkoły politechnicznéj a szwagier Margrabiego Montesquiou, który sobie przed kilku dniami życie odebrał, wstąpił do Jezuitów i oddał im cały swój majątek z 4 milionów fr. złożony.

Dnia 13 *września.*

Przedwczoraj w zamku St. Cloud odbywała się rada Ministrów, na któréj był obecnym także i Xiąże Broglie, mający niezwłócznie wrócić do Londynu.

— Na giełdze krążyła dziś pogłoska, jakoby w Madrycie zaszły zaburzenia; prócz tego mówiono, że w Tulonie zgromadzono 7,000 wojska, które ma wsiąść na okręty i udać się do Civitavecchia, w razie jeśli Austryacy przedsięwezmą jakie poruszenie przeciwko Państwu Kościelnemu. Do tego dodawano, że jakoby Austrya zgromadza na granicach posiadłości kościelnych i Szwajcaryi 120,000 ludzi.

— Xiążę Aumale, odjedzie w końcu przyszłego tygodnia do Algieru. Syn, który mu się wczoraj o godzinie 2 éj po-południu, w zamku St, Cloud narodził, ochrzczony został wieczorem przez Arcybiskupa Paryzkiego. Tytuł Xięcia Guise, jakiego nowonarodzony ma używać, wynikł z obietnicy, uczynionéj przez Xięcia Aumale, w czasie biesiady dawanéj mu niedawno w Valenciennes. Xiążę Guise jest piętnastym wnukiem Króla Ludwika Filipa.

— Dopiéro dnia wczorajszego Kanclerz Sądu Parów, Xiążę Pasquier, przesłał wszystkie dokumenta i akta dotyczące pocedury w sprawie zamordowania Xiężny Praslin, Ministrowi sprawiedliwości, który je natychmiast kazał odesłać Jeneralu. Prokuratorowi przy sądzie Królewskim w Paryżu, w tym celu, aby rozpoczęta przez Sąd Parów instrukcya przeciw pannie Luzy-Desportes była daléj prowadzoną przez zwyczajną władzę Sądową, jeżeli dostateczne ku temu znajdą się powody. Panna Luzy-Desportes zostaje jeszcze ciągle w więzieniu badań Zdania względem jéj winy i karygodności, są bardzo podzielone, większa jednak część skłania się do tego mniemania, że nie przyjdzie do formalnego oskarżenia.

— Z nowo-wyszłego kalendarza politycznego na r. 1847 dowiadujemy się, że Hr. Bresson mianowany jest Posłem do Neapolu, w miejsce Xięcia Montebello, a Xiążę Glücksberg, Posłem przy dworze hiszpańskim.

— Nowy Poseł Perski przy dworze francuzkim, Mohamed Mirza Chan, przybył do Francyi, i d. 8-go b. m. wysiadł na ląd w Tulonie, gdzie powitany był z okrętu Admiralskiego jedenastu wystrzałami z dział.

— Korrespondent *Kuryera Marsylskiego* donosi, że Abd-el-Kader przybywszy do Taza stał na czele 8,000 wojska.

Anglia.

Londyn, 8 *września.*

Xiąże Monfort, Heronim Bonaparte, przybył do Londynu, wraz z synem.

— Na ostatniem tygodniowem zgromadzeniu Dublińskiego związku Repealów, oświadczył John O'Connel, iż ofiarowany mu i z początku nie przyjęty kierunek związku tego, przyjmuje teraz w imię Boże, chociaż wie bardzo dobrze jak ciężką odpowiedzialność wkłada przez to na siebie.

— Poseł francuzki, Xiążę Broglie, wyjechał w prywatnym interessie do Francyi. Podczas jego nieobecności, Hr. Jarnac kieruje interessami poselstwa.

— *Standard* wspomina o bilu, który będzie przełożony przyszłemu Parlamentowi, a który ma na celu urządzenie w Anglii sądów honorowych, jakie już istnieją w Prussach, końcem zapobieżenia pojedynkom. Ten dziennik wymienia przy téj sposobności kilka szczegółów petycyi, przełożonéj w tym przedmiocie Królowéj przez P. Hamilton, który stał się Apostołem zniesienia pojedynków. Dowodzi w niéj, że Półkownik Mongomery zabity został w pojedynku z powodu psa, Kapitan Ramsay za służącego, ojciec P. Sterne za gęś Wymienia także przypadek Jenerała Bary, który był wyzwany na pojedynek, z powodu, że odmówił Kapitanowi Smith wypicia z nim szklanki wina, chociaż Jenerał bardzo grzecznie tłómaczył się, że mu wino szkodzi,

— Wątpliwość względem interessów La-Platy zaczyna znikać. Kilka listów otrzymanych z Buenos-Ayres dono-

осъ Айреса сообщаютъ, что переговоры съ Розасомъ были прекращены, не говоря по какому поводу послѣдовало это внезапное прекращеніе. Въ одномъ только письмѣ изъ Монтевидео, напечатанномъ въ *M. Chronicle* находится подозрѣніе, что французскій полномочный министръ, графъ Валевскій, не согласился на предложенія, сдѣланныя Розасу лордомъ Говденомъ. Сіе поведеніе французскаго министра относятъ къ видамъ его правительства касательно присоединенія нѣкоторыхъ частей страны Лаплаты. Блокировка остановлена только со стороны Англичанъ.

— Въ здѣшнихъ журналахъ напечатано письмо помощника статсъ-секретаря министерства иностранныхъ дѣлъ, Г. Аддингтона, коимъ онъ отвѣчаетъ на вопросъ одного изъ торговыхъ домовъ, что блокада на рѣкѣ Ла-Плата отмѣнена англійскимъ правительствомъ, но что ему не извѣстно, согласится-ли и французское правительство сдѣлать съ своей стороны подобное распоряженіе. Письмо это произвело большое впечатлѣніе, такъ какъ до сихъ поръ всѣ полагали, что оба правительства дѣйствуютъ заодно по дѣламъ Буэносъ-Айреса.

— По извѣстіямъ изъ Ливерпуля, оказалось послѣ осмотра въ докѣ корабля *Great Britain*, что онъ требуетъ мало починокъ.

10 Сентября.

Королева, какъ нынѣ утверждаютъ, не отправится моремъ въ Осборнгоузъ, а возвратится изъ Шотландіи чрезъ Тлитвудъ, по желѣзной дорогѣ.

— Е. К. В. Принцъ Вальдемаръ Прусскій, простившись вчера съ лордомъ Джономъ Росселемъ и съ прочими министрами, отплылъ сегодня въ Остенде.

— Графъ Минто выѣхалъ вчера въ Рамсгетъ, откуда отправится на твердую землю. Говорятъ, онъ ѣдетъ въ Римъ, но это извѣстіе требуетъ подтвержденія.

— Эспартеро намѣренъ былъ, 28-го с. м., выѣхать изъ Англіи на жительство въ Брюссель; но вѣроятно, онъ перемѣнитъ это намѣреніе, по полученіи послѣднихъ донесеній изъ Испаніи. Бывшій регентъ уже четыре года прожилъ въ Англіи, въ которую прибылъ 23-го Августа 1843 года. На биржѣ опасались, чтобы вызовъ Эспартеро въ Испанію не побудилъ Французскаго кабинета принять рѣшительныя мѣры и не подалъ повода къ разрыву съ Англіею.

— Въ *Times* обнародовано постановленіе испанской Королевы, заимствованное изъ мадритской газеты, которымъ Эспартеро наименованъ генералъ-капитаномъ арміи. Хотя извѣстіе сіе не достовѣрно, однако оно напечатано и въ *Globe*.

— Въ одномъ изъ журналовъ утверждаютъ, что въ Англіи будетъ открыто нѣсколько новыхъ католическихъ епископствъ, преимущественно въ Ливерпулѣ и Манчестерѣ.

— По словамъ журнала *Observer*, старшій раввинъ въ Англіи изрекъ проклятіе на всѣхъ евреевъ, которые содержатъ развратные домы.

— Директоры англійскаго банка уменьшили проценты съ 5½ на 5.

— Изъ Дублина пишутъ, что въ Ирландіи а особенно въ Маіо и Гальве уже цѣлый мѣсяцъ господствуетъ тифозная горячка; въ одномъ изъ домовъ пріюта и труда въ графствѣ Гальве, умерло въ теченіи года 1,000 чел.

Италія.

Римъ, 26 Августа.

Третьяго дня, по полудни, Его Святѣйшество прибылъ совершенно неожиданно въ Римскій университетъ (*Sapienza*), и обратился съ краткою рѣчью къ воспитанникамъ, одобряя ихъ успѣхи и представляя необходимость ученія, сообразнаго съ нравственностію и вѣрою, предостерегая ихъ при семъ отъ опасностей суетной свѣтской мудрости, гоняющейся только за новостію или обманчивою славою человѣческаго ума. Послѣ сего, онъ собственноручно раздалъ награды отличившимся прилежаніемъ воспитанникамъ. Выходя оттуда, онъ пріостановился подлѣ гаубтвахты національной гвардіи, состоящей въ университетскомъ зданіи, и сѣвши на соломенный стулъ, разговаривалъ нѣкоторое время съ молодыми людьми, составлявшими этотъ постъ.

— Несогласія въ Феррарѣ, повидимому, будутъ кончены мирнымъ образомъ, ибо, по послѣднимъ извѣстіямъ, число находящихся тамъ австрійскихъ войскъ

szą, że negocyacye z Rosasem zostały przerwane. Nie wiadomo z czyjéj przyczyny nastąpiło to nagłe przerwanie. W jednym tylko liście z Montevideo, wymienionym przez *Morning-Chronicle*, znajduje się wynurzone podejrzenie, że Hrabia Walewski, Minister pełnomocny francuzki, odmówił swego przystąpienia do propozycyi uczynionych Rosasowi przez angielskiego Posła, Lorda Howden. To postępowanie Ministra francuzkiego przypisują widokom jego rządu względem posiadania pewnych części kraju La-Platy. Blokada tylko ze strony Anglików zniesioną została.

— Dzienniki tutejsze udzielają pismo P. Addingtona, Podsekretarza Stanu w wydziale spraw zagranicznych, w którém tenże urzędownie odpowiada na zapytanie jednego z domów handlowych, iż blokada rzeki Plata zniesioną została przez rząd angielski, lecz że nie wie, czy rząd francuzki także przychyli się do tego środka. Pismo to obudziło wielką uwagę; dotąd bowiem sądzono, że oba rządy działają wspólnie i jednocześnie w sprawie Buenos-Ayres.

— Według doniesień z Liverpool, po obejrzeniu w doku okrętu *Great-Britain* pokazało się, iż takowy potrzebuje tylko małych reparacyj.

Dnia 10 września

Królowa, jak teraz mówią, nie uda się morzem do Osbornehouse, ale powróci ze Szkocyi koleją żelazną przez Fleetwood

— J. K W. Xiążę Waldemar Prusski, pożegnawszy wczoraj Lorda John Russel i innych obecnych tu Ministrów, odpłynął dziś do Ostendy.

— Hrabia Minto odjechał stąd wczoraj do Ramsgate, skąd popłynie na ląd stały. Głoszą, iż się udaje jako Poseł do Rzymu, ale wieść ta nie jeszcze jest pewną.

— Espartero miał zamiar opuścić Anglią 28-go b. m. i przenieść się do Bruxelli; postanowienie to jednak zmieni zapewne, po odebraniu ostatnich wiadomości z Hiszpanii. Ex-Rejent znajduje się od lat cztérech w Anglii, gdzie przybył d. 23 sierpnia 1843. Na giełdzie obawiano się, aby odwołanie Esparterego do Hiszpanii nie skłoniło gabinetu francuzkiego do ostatecznych środków i nie poróżniło go z Anglią.

— *Times* w drugiem wydaniu, ogłasza według urzędowéj gazety Madryckiéj, postanowienie królewskie, mianujące Esparterego Jeneralnym Kapitanem armii. Nie jest to pewna wszakże wiadomość; lubo zresztą ogłasza ją i *Globe*.

— Jeden z dzienników zapewnia, że w Anglii ustanowionych będzie kilka nowych biskupstw katolickich, mianowicie w Liverpoolu i Manchester.

— Według dziennika *Observer*, wielki Rabin Anglii wyklął wszystkich Izraelitów, utrzymujących domy prostytucyi

— Dyrektorowie banku angielskiego zniżyli procent z 5½ na 5

— Z Dublina donoszą, iż w Irlandyi od miesiąca panuje mocny tyfus, który szczególniéj nawiedził Mayo i Galway. W jednym z domów przytułku i pracy hrabstwa Galway umarło w ciągu roku 1,000 ludzi.

Włochy.

Rzym, 26 sierpnia.

Onegdaj po południu, Ojciec św. przybył całkiem niespodziewanie do Uniwersytetu Rzymskiego (*Sapienza*) i przemówił krótko do uczniów, chwaląc ich postęp i wystawiając potrzebę nauki, zgodnéj z moralnością i wiarą, oraz ostrzegając ich o niebezpieczeństwach dumnéj i próżnéj mądrości światowéj, odrywającéj się od zasad wiary, uganiającéj się tylko za nowością lub zwodną chwałą rozumu ludzkiego. Poczém sam własną ręką rozdał nagrody odznaczającym się pilnością uczniom. Odchodząc ztamtąd, Ojciec św. zatrzymał się przy odwachcie gwardyi narodowéj, będącym w murach uniwersyteckich, i usiadłszy na słomianém krzesełku, rozmawiał czas niejaki z młodymi ludźmi, którzy ten posterunek składali.

— Nieporozumienia w Ferrarze, jak się zdaje, załatwią się po przyjacielsku; albowiem, podług ostatnich wiadomości, liczba znajdujących się tam wojsk austryackich

постепенно уменьшается. Далѣе получено извѣстіе, что десять австрійскихъ баталіоновъ, приближавшіеся къ берегамъ По, вдругъ получили приказъ пріостановить свой походъ. Феррарскій городовой совѣтъ почелъ за нужное особеннымъ адресомъ изъявить Его Святѣйшеству благодарность за столь ревностныя попеченія о благосостояніи города. Швейцарцы, удаленные въ легатства, опять возвратились въ Болонью.

— Наблюдательный корпусъ, собираемый у Форли, полагается въ 15,000 человѣкъ. *Азеліо* отправился въ ту сторону. Къ этимъ извѣстіямъ присовокупляютъ еще, что англійская эскадра, изъ двухъ линѣйныхъ кораблей, одного фрегата и нѣсколькихъ мелкихъ судовъ, крейсируетъ на Адріатическомъ морѣ.

— Магистратъ города Анконы положилъ, чтобы всякаго рода оружіе, необходимое для вооруженія тамошней національной гвардіи, было пріобрѣтено на счетъ города, именно на суммы, назначенныя для постройки театра. Магистраты городовъ: Перуджіо, Осимо и Болоньи, послѣдовали сему примѣру, и вѣрно возбудятъ подражаніе и въ другихъ городахъ. Подтверждается слухъ, что Король Лудовикъ Филиппъ предложилъ Папѣ, для вооруженія національной гвардіи, 12,000 штукъ оружія.

30 Августа.

Въ *Allgemeine Zeitung* содержится слѣдующее: „Извѣстія о помощи, предложенной Королемъ Сардинскимъ Папѣ, были весьма преувеличены; теперь, какъ пишутъ къ намъ изъ Рима отъ 28 Августа, на повѣрку выходитъ, что Сардинія предложила одинъ военный корабль для миссіи въ Тихое море и, кажется, обѣщала впрочемъ свое моральное содѣйствіе. Въ Ливорно прибылъ графъ Христофоръ Феррети, который ѣдетъ съ особеннымъ порученіемъ изъ Рима въ Миланъ.

— Извѣстный кавалеръ Минарди, о которомъ столько писали, не былъ дѣйствительно захваченъ въ Римѣ, но онъ скрылся было во Флоренціи, гдѣ арестованный полиціею, выданъ былъ нашему правительству, и третьяго дня привезенъ подъ сильнымъ конвоемъ въ Римъ, и тотчасъ отведенъ былъ въ крѣпость св. Ангела.

— Погребеніе покойнаго прелата Граціози, совершилось весьма скромно относительно наружнаго торжества, но весьма великолѣпно въ томъ отношеніи, что несмѣтныя толпы народа всѣхъ сословій, со слезами искренняго сожалѣнія, сопровождали на мѣсто послѣдняго упокоенія, бывшаго учителя и друг Пія IX.

— На сихъ дняхъ, главный раввинъ здѣшней синагоги, Моисей Израиль Каццанъ, торжественно вступилъ въ свою должность. По этому случаю онъ сочинилъ Еврейскій псаломъ, въ которомъ воспѣвалъ Пія IX, и отеческое обращеніе его съ Евреями, которыхъ отверженное положеніе было прекрасно и вѣрно изображено въ нѣсколькихъ трогательныхъ строфахъ. Каццанъ принадлежитъ къ числу Евреевъ, оказавшихъ услуги на поприщѣ воспитанія юношества, и одушевленныхъ желаніемъ улучшить этимъ путемъ нравственное положеніе своихъ соотечественниковъ.

— Изъ статистическихъ свѣдѣній видно, что теперь въ Римѣ, въ 54-хъ приходахъ живутъ 37,581 семейство, 39 епископовъ, 1,514 священниковъ, 2,471 монахъ, 1,754 монахини, 521 семинаристъ 564 особы, непринадлежащія къ католической церкви; всего 175,883 жителей. Евреи не входятъ въ это число; ихъ считается здѣсь до 8,000 чел.

Флоренція, 17 *Августа.*

Гросгерцогъ учредилъ государственный совѣтъ, котораго президентомъ назначенъ Г. Винченсо Джіаннини, а вице-президентомъ Г. Козимо Буонаротти. Сверхъ того учреждено новое министерство юстиціи подъ управленіемъ Г. Балдассора Бартолини. Министерство финансовъ поручено г-ну Бальдассерони, а иностранныхъ и военныхъ дѣлъ маркизу Нери Корсини. Говорятъ, что гросгерцогъ обѣщалъ учредить современемъ и гражданскую гвардію.

Съ италіянской границы, 5 *Сентября.*

(*Телегр. депеша. Лукка.* Спокойствіе здѣсь опять возстановлено, и учреждена гражданская гвардія. 3-го Сентября, народныя скопища въ Мессинѣ и Реджіо были скоро разсѣяны военною силою.

---

stopniowo się zmniejsza. Dalej otrzymano wiadomość, że dziesięć austryackich batalionów, które się zbliżały ku brzegom rzeki Po, nagle otrzymały rozkaz wstrzymania dalszego pochodu. Miejska rada Ferrary uznała za rzecz potrzebną oświadczyć Jego Świątobliwości, drogą szczególnego adressu, osobną swoję wdzięczność za tak gorliwą troskliwość o dobro tego miasta. Szwajcarowie, którzy wyszli byli w głąb legacyi, znowu wracają do Bolonii.

— Korpus obserwacyjny, gromadzący się w Forli, ma wynosić około 15,000 ludzi. *Azelio* udał się w tę stronę. Do tych wiadomości dodają jeszcze, że angielska eskadra, składająca się z dwóch okrętów liniowych, jednéj fregaty, i kilku mniejszych statków, krąży na morzu Adryatyckiem.

— Magistrat miasta Ankony postanowił, aby wszelką broń, potrzebną do uzbrojenia tameczněj gwardyi narodowéj, dostarczyć jéj kosztem miasta, obracając na ten cel summy, przeznaczone na budowę teatru. Magistraty miast: Perugia, Osimo i Bolonii, poszły za tymże przykładem, i zapewne też inne miasta do naśladowania pociągną. Potwierdza się wieść, że Król Ludwik Filip ofiarował Papieżowi, dla uzbrojenia gwardyi narodowéj, 12,000 sztuk broni.

Dnia 30 sierpnia.

W *Powszechnéj Gazecie Augsburgskéj* czytamy co następuje: Wiadomości o pomocy ofiarowanéj przez Króla Sardyńskiego Papieżowi, były nader przesadzone; teraz, jak nam piszą z Rzymu pod d. 28 sierpnia, okazuje się, że Sardynia ofiarowała jeden statek wojenny dla missyi na morze Spokojne, i zdaje się zresztą, iż przyrzekła swoje moralne spółdziałanie. Do Livorno przybył Hr. Krzysztof Ferreti, który udaje się ze szczególném poleceniem z Rzymu do Medyolanu.

— Głośny Kawaler Minardi, o którym tyle pisano, nie został rzeczywiście ujęty w Rzymie, ale się schronił do Florencyi, gdzie aresztowany przez policyą, został wydany rządowi naszemu, i onegdaj pod mocną eskortą przyprowadzony do Rzymu, gdzie wnet w twierdzy Anioła osadzony został.

— Pogrzeb zmarłego Prałata Graziosi, odbył się bardzo skromnie co do przepychu i zewnętrznéj wystawy; ale też nadzwyczaj wspaniale, ze względu niezliczonych tysiąców ludu wszelkich stanów, które ze łzami szczerego żalu i uwielbienia, przeprowadzały na miejsce ostatniego spoczynku, nauczyciela niegdyś i przyjaciela Piusa IX.

— W tych dniach główny Rabin tutejszéj synagogi, Mojżesz Izrael Kazzan, rodem z Jerozolimy, objął uroczyście swój obowiązek, i z tego powodu ułożył w języku hebrajskim psalm, na cześć Piusa IX, w którym opiewa jego czyny i ojcowskie postępowanie względem Żydów. Smutne położenie tych ostatnich, wystawione jest mocno i wiernie, w kilku nader wzruszających strofach. Kazzan należy do rzędu tych Żydów, którzy położyli znaczne zasługi na polu wychowania młodzieży, i ożywieni są chęcią i nadzieją ulepszyć na téj drodze moralne ukształcenie i los swych współwyznawców.

— Dowiadujemy się z ogłoszonéj statystyki, że obecnie w Rzymie w 54 parafiach, mieszka 37,581 rodzin; przytém jest 39 Biskupów, 1,514 xięży świeckich, 2,471 zakonników, 1,731 zakonnic, 521 seminarzystów i 564 osób nie będących wyznania katolickiego; ogółem 175,883 mieszkańców. Gmina Izraelska nie wchodzi w tę liczbę i składa się z 8,000 głów.

Florencya, 27 *sierpnia.*

Wielki Xiąże na wzór Papieża Piusa IX, ustanowił Radę Stanu, któréj Prezesem mianował P. Vicenzo Giannini, a Wice-Prezesem P. Cosimo Buonarotti. Prócz tego ustanowiono nowe ministerstwo sprawiedliwości, pod zarządem P. Baldassora Bartolini. Ministerstwo skarbu poruczono P. Baldasseroni, a zagranicznych i wojennych spraw Margrabiemu Neri Corsini. Powiadają, że Wielki Xiąże przyrzekł też zaprowadzić wkrótce i gwardyą narodową.

Od granic Włoskich, 5 *września.*

(*Wiad. Telegraf.*). *Lukka.* Spokojność tu została znowu przywróconą i ustanowiono gwardyą narodową. Dnia 3 września, zbiegowiska ludu w Messynie (w Sycylii) i Reggio (w Kalabryi) zostały rychło rozproszone przez wojsko.

Испанія.

Мадритъ, 4 *Сентября*.

Сегодня обнародованъ въ журналѣ *Gaceta* декретъ, коимъ Королева назначаетъ сенаторомъ Королевства фельдмаршала Дона Бальдомеро Эспартеро, герцога Витторіи и Морельи.

— Ген. Нарваэзъ получилъ третьяго дня предписаніе возвратиться къ своему посту въ Парижъ. До вчерашняго вечера онъ еще не подавалъ въ отставку. Кажется, что, при настоящемъ оборотѣ дѣлъ, онъ не желаетъ ѣхать въ Парижъ. Говорятъ, что его должность будетъ тамъ исправлять кабинетный секретарь Королевы Г. Вега.

— Г. Пачеко ходатайствуетъ о назначеніи его посланникомъ въ Римъ.

— Говорятъ, что герцогъ Фріасъ не захотѣлъ принять должности министра иностранныхъ дѣлъ.

Португалія.

Въ Лондонѣ получены послѣднія извѣстія изъ Лиссабона, отъ 29 Августа, въ коихъ извѣщаютъ о прибытіи въ эту столицу гр. Томара (Коста-Кабраль). Онъ принятъ былъ весьма скромно, потому что приверженцы его. почитали это время неблагопріятнымъ для всякой демонстраціи въ пользу своего предводителя. Нынѣ всѣ заняты приготовленіями къ выборамъ, и возобновятъ свои дѣйствія въ собраніи кортесовъ въ будущемъ году.

— Въ журналѣ *Diario*, отъ 28 Августа, напечатана программа новаго министерства, въ которой обѣщаетъ оно руководствоваться условіями интервенціи отъ 21 Мая. Девизомъ новаго министерства будетъ: бережливость и справедливость; причемъ оно намѣрено наблюдатъ за независимостію выборовъ. Сомнительно однако, допустятъ-ли приверженцы Кабраля исполнить эти обѣщанія.

Турція.

Константинополь, 25 *Августа*.

Россійскій чрезвычайный посланникъ и полномочный министръ при портѣ Оттоманской, Г. Титовъ, вчера имѣлъ предварительную аудіенцію у Султана, на которой представлялся также Г. Устиновъ, заступавшій временно мѣсто посланника, который выѣдетъ изъ Константинополя чрезъ нѣсколько недѣль.

— 21-го числа с. м., Порта препроводила представителямъ пяти великихъ державъ ноту, въ которой увѣдомляетъ ихъ, что такъ какъ греческое правительство не сдѣлало никакого удовлетворенія за оскорбленіе, причиненное г-ну Муссурусу, то она рѣшилась приступить къ мѣрамъ, которыя считаетъ необходимыми для поддержанія своей чести и своихъ интересовъ, и которыя донынѣ вынуждена была отложить по уваженію къ посредничеству австрійскаго двора. Мѣры эти слѣдующія: Не признаваніе греческихъ консуловъ и отозваніе консуловъ турецкихъ изъ Греціи; воспрещеніе же греческимъ судамъ плавать при турецкихъ берегахъ, приведено будетъ въ исполненіе не прежде какъ по истеченіи мѣсяца.

— Въ Албаніи, въ перыхъ числахъ Августа произошло нѣсколько стычекъ, въ разныхъ мѣстахъ, между мятежниками и султанскими войсками, причемъ сіи послѣднія всегда одерживали побѣду, такъ что мятежники лишились вообще 300 чел., а въ битвѣ при Бератѣ убитъ даже одинъ изъ ихъ зачинщиковъ, Давишъ-Али. Но въ послѣднее время счастіе перешло на стороду Албанцевъ, и начальникъ ихъ, Джолела занялъ своими войсками мысы *Tanti quaranti* и *Likurdi* и пріобрѣлъ новыхъ приверженцевъ.— Турецкія войска, находящіяся или въ крѣпостяхъ, или же расположенныя лагеремъ подъ прикрытіемъ пушекъ, не смотря на то, что ихъ безпокоятъ въ нѣкоторыхъ мѣстахъ Албанцы, ведутъ себя, въ своихъ постахъ, мирно.

— По извѣстіямъ изъ Тегерана отъ 1 числа с. м., тамъ вспыхнулъ весьма сильный военный мятежъ, по поводу неуплаты войскамъ жалованья.

Hiszpania.

Madryt, 4 *września*.

Dziś właśnie ogłoszono w *Gaceta* dekret, którym Królowa mianuje Senatorem państwa „Feldmarszałka Don Baldomero Espartero, Xięcia Wittoryi i Morelli".

— Jenerał Narwaez otrzymał przed trzema dniami rozkaz powrócenia na swój urząd poselski do Paryża. Do wczorajszego wieczora jeszcze nie podał się do dymissyi. Zdaje się, iż przy obrócie teraźniejszym rzeczy, niema chęci pokazać się w Paryżu. Mówią, że zastąpi go tam sekretarz gabinetowy Królowéj, P. Vega.

— P. Pacheco stara się o urząd Posła przy stolicy Apostolskiéj.

— Słychać, że Xiążę Frias odmówił przyjęcia ministerstwa spraw zagranicznych.

Portugalia.

Najnowsze wiadomości, nadeszłe do Londynu z Lizbony, datowane z dnia 29 zeszłego miesiąca, donoszą o przybyciu do stolicy Portugalii Hrabiego Thomar (Costa Cabral). Przyjęty był cicho, albowiem stronnicy jego uważali obecną chwilę za nieprzyjazną dla wszelkiéj demonstracyi na cześć swego naczelnika. Teraz zajęci są przygotowaniami do wyborów, a rozwinięcie swéj siły zachowują na zebranie kortezów w r.

— *Diario* z 28 go Sierpnia ogłasza program nowego ministerstwa, które przyrzeka wyraźnie wypełnić warunki protokółu interwencyjnego z d 21 go Maja. Za godło swoje ministerstwo obrało: oszczędność i sprawiedliwość, oraz zupełną swobodę wyborów. Wątpią jednak, czy kabraliści dozwolą wypełnić te obietnice.

Turcya.

Konstantynopol 25 *sierpnia*.

Cesarsko Rossyjski Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny przy porcie Ottomańskiéj P. Titow, miał wczoraj posłuchanie wstępne u Sułtana, na którém zarazem przedstawił się mu także P. Ustinow, poseł nadzwyczajny tymczasowy, opuszczający Konstantynopol za kilka tygodni.

— Dnia 21 b. m. Porta przesłała Reprezentantom pięciu wielkich mocarstw notę, w któréj zawiadamia ich, że ponieważ rząd grecki nie udzielił żadnego zadosyćuczynienia za obelgę wyrządzoną Panu Mussurus, przeto postanowiła przystąpić do środków, jakie uznaje być potrzebnemi dla utrzymania swéj godności i swych interessów, a które dotychczas odwlec musiała przez wzgląd na pośrednictwo Austryi. Srodki te są: odebranie *Exequatur* wszystkim Konsulom greckim i odwołanie Konsulów tureckich z Grecyi; co się zaś tyczy zakazu żeglowania handlowéj marynarki greckiéj przy wybrzeżach Turcyi, takowy wejdzie w wykonanie dopiéro po upływie miesiąca.

— W Albanii zaszło w piérwszych dniach sierpnia kilka potyczek,na różnych punktach,między powstańcami a wojskami Sułtana, w których te ostatnie zawsze zwycięztwo odnosiły, tak, iż powstańcy utracili w ogóle 300 ludzi, a w potyczce pod Berat poległ nawet jeden z ich wodzów, Dawisz-Ali. Atoli w ostatnich czasach szczęście przechyliło się na stronę Albańczyków, a wódz ich Dżolela zajął swem wojskiem przylądek *Tanti quaranti* i *Likurdi*, i zyskał kilku nowych stronników. — Posłane tam dotąd tureckie wojska, to w fortecach obwarowane, to obozem pod zasłoną armat stojące, o ile nie są tu i ówdzie przez tłumy Albańczyków z gór napastowane, zachowują się w swoich stanowiskach spokojnie.

— Według wiadomości z Teheranu, z d. 1 b. m., wybuchło tam bardzo silne powstanie wojskowe z powodu zaległego żołdu.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 19-го Сентября 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.